

sem že omenil, pisal pisatelj po sluhu ter se tako lahko vdal vplivu svojega slov. jezika. — Br. spom. nam dokazujejo, kako moč in kak ugled je imela staroslovenščina — nje sledove nahajamo celo v češčini in poljščini — in kako izobraženi so bili slovanski menihi, ki niso prevajali samo iz grških in latinskih, temveč tudi iz staronemških predlog.

Zanimivi so „br. spom.“ tudi zato, ker se nahajajo v njih sledovi starejše oblike staroslovenščine, nego se je govorila za časa slov. apostolov in njih neposrednih naslednikov (prim. »balij«, »natrověchu«, »spytny«, »iskoni« i. t. d.); ob enem pa nahajamo v njih tudi znake poznejše redakcije staroslovenskih spomenikov.

Končno so »br. spom.« tudi dokaz proti Miklošičevi teoriji, da bi bila staroslovenščina narodno narečje v sedanji Ogrski (v Panoniji ali na Moravi). Saj nahajamo v njih českoslovaški vpliv, in to je bil oni jezik, ki se je govoril na omenjenih tleh. Tam so bili sicer tudi Slovenci (zlasti ob Blatnem jezeru), toda pri njih ni bil začetek cerkvenoslovenskega slovstva, temveč na Moravi.

Za določitev starosti briž. spomenikov se je obrnil Vondrák do nemških paleografov. — Dr. Laubmann v Monakovem jih je vvrstil konec X. ali v prvo polovico XI. stoletja, paleograf in historik E. Mühlbacher na Dunaju pa je določil za prvi odlomek dobo okoli l. 1000., za drugega in tretjega pa drugo polovico XI. stoletja ter dostavil: »Das 12. Jahrh. ist für die slavischen Texte ausgeschlossen«. —

Vondrákova razprava obsega 51 strani; potem slede spomeniki vzporedno v originalu in transkripciji ter latinski prevod z opombami (52—61.). V prilogah je na str. 62.—64. natisnjena homilija sv. Klementa, za njo pa prvo (Aretina in Dobrovskega) naznanilo o brižinskih spomenikih (str. 65. do 67.). Na strani 68.—78. je natančen, vrlo poraben slovar izrazov, nahajajočih se v spomenikih, 79. in 80. stran obsegata popravke in dodatke, str. 81. in 82. pa kazalo imen in stvari. Poseben okrask Vondrákove izdaje je 9 snimkov, ki predočujejo spomenike v izvirniku.

Vondrák si je s svojo izdajo utrdil dobro ime, katero je užival že doslej med slavisti, ter je tistim, ki se za to zanimajo, ponudil priliko, da se natančno pouče o brižinskih spomenikih.

Fr. Vidic.

Národopisné museum českoslovanské v Praze so ustanovili, kakor je znano, o priliki praške narodopisne razstave leta 1895. z namenom, da družijo v sebi znamenitosti rečene razstave ter pospešuje nadaljnje proučevanje narodopisja. To društvo je pričelo izdajati publikacije, ki se dostajajo slovanske folkloristike. Izdajalo bode po šestkrat na leto Vestník muzeja, ki bode agitacijskega značaja, in najmanje po dvakrat v letu Zborník znanstvenih spisov iz vseh strok narodopisja. Oskrbištvo narodopisnega muzeja zastopano po dr. Niederleju, je ponudilo te publikacije »Ljubljanskemu Zvonu« v zameno.

— 08 —

